



Aquest embrió d'aliança afectiva ha romàs vigent fins que el curs de la vida de cadascú ha arribat a la fi. Però tornem a aquells inicis, a aquella vida d'estudiants, amb les nostres inquietuds i il·lusions, amb els nostres projectes individuals que sovint prenién una visió col·lectiva, de poble o de país. En Francesc es perdia alguna de les classes degut al treball a l'oficina esmentada i ja se sap, i ell ho recordava —qui té el cul llogat no seu quan vol. Un dia, però, aquesta absència a l'escola es féu permanent i fou quan en Joan i Marçà em comunicaren que, desgraciadament, havia contret una tuberculosi i romania ingressat en un sanatori de la Sierra, prop de Madrid, propietat de l'*Instituto* on treballava

Passaren els anys sense cap notícia seva. Com és comprensible, la terrible malaltia l'havia abatut anímicament i fins i tot havia canviat la percepció de les seves preferències intel·lectuals. Veureu. Jo alternava els estudis de Belles Arts amb els d'arquitectura, on coincidí amb l'amic Reig Molas, que tot i la migrada infomació que tenia d'ell, sí que sabia que havia trencat definitivament amb el món de l'art, per centrar-se primordialment i de forma obstinada en la lectura i l'escriptura, sobretot de temes de caràcter filosòfic i pedagògic.

Aquest període del seu forçat allunyament, coincidí amb el meu obligat servei militar que, com els estudis, transcorregué a la capital de Catalunya, concretament al servei cartogràfic de la Capitania General; per cert, a les ordres d'un comandant descendent de la Guàrdia dels Prats (de cal Tresetes).

Amb menys freqüència que temps enrere, els tres companys ens anàvem veient de forma esporàdica, sense que cap de nosaltres pogués aportar alguna informació satisfactòria i completa de l'amic Francesc. Això durà fins que vaig acabar la mili i vaig retornar a Montblanc on, al costat del meu pare i a la seva empresa, vaig treballar en les obres de restauració del Monestir de Poblet, iniciant i desenvolupant en aquest cenobi una nova faceta de l'art: l'escultura.

A primer de febrer de 1959 vaig rebre notícies per part d'en Reig, assabentant-me del retorn a Barcelona d'en Francesc Sifre, ja donat d'alta de la seva malaltia i previ reincorporar-se immediatament a la seva anterior dedicació laboral. Entre altres noves, en Joan Reig m'indicava que el Francesc volia parlar amb mi. Així, doncs, a l'acte vaig contactar amb ambdós.

Després dels preàmbuls lògics de la retrobada, en Francesc deixà anar contundentment que no volia continuar vivint a Barcelona; la ciutat l'ofegava. Volia canviar de vida, i s'havia fixat amb l'ambient rural de Montblanc, molt adequat per a la seva salut i sobretot per poder estar en permanent contacte amb la natura. Els tres companys ens posàrem mans a l'obra i, cuita corrent, l'interessat formulà una sol·licitud de trasllat a l'oficina de l'*Instituto* a Montblanc, que depenia de la delegació de Tarragona. A més de la pròpia gestió administrativa en vàrem dur a terme una altra d'humana, podríem dir de bon companyerisme gremial davant del cap de la delegació montblanquina, en Joan Andreu. Per aquest quefer es desplaçà a Montblanc acompanyat d'en Reig. Tot anà com una seda. L'oficina havia incrementat la seva feina amb la inclusió, aquell mateix any, dels pagesos al Règim de la Seguretat Social, i per

tant, hi havia una plaça disponible, que permeté al nostre amic començar a treballar de seguida a Montblanc

En el transcurs de la seva prolongada estància en el sanatori esmentat conegué una noia, també de Barcelona, ingressada amb la mateixa dolença, la Maria Puig, infermera de la Seguretat Social, que esdevindria la seva esposa. Casats l'1 de maig de l'any que hem referit, el dia 6 d'aquest mateix mes ja pasaren a residir a la nostra vila, instal·lats en una casa de lloguer al carrer Elionor d'Urgell.



Els primers anys de residència a Montblanc.



Amb la seva esposa al Monestir de Santes Creus, i a la foto de la dreta, amb l'autor d'aquest article, als Cogullons, mentre preparaven una paella de camperol.

Aquest dia començava un profitós períple montblanquí. Quatre mesos després, el dia 6 de setembre, s'inaugurava oficialment el Museu Arxiu de Montblanc i Comarca, un fet cabdal en aquell moment i que amb els anys ha esdevingut especialment important per a la cultura de la vila i de la Conca de Barberà.

La meva primera aportació al Museu fou un calc i la reproducció de les pintures rupestres del Mas del Llord, comptant en aquesta tasca amb la col·laboració atenta d'en Francesc Sifre, el resultat d'aquesta obra el col·locarem a la sala d'arqueologia. Paral·lelament, s'incorporà al Grup Sardanista que en un llunyà any seixanta organitzà la primera Diada Universal de la Sardana, amb el fet inversemblant de fer onejar una bandera catalana de notables dimensions, per primer cop després de la guerra civil a Montblanc, en plena dictadura,

L'any 1962 i amb el seu guiatge, el Grup s'integrava com a secció del Museu Arxiu.



Dibuix de Francesc Sifre que il·lustrà el programa dels actes del III Dia Universal de la Sardana a Montblanc, l'any 1962

El 21 de maig de 1960 s'inaugurà el Museu Monogràfic del monestir de Poblet, fou la meua primera experiència museogràfica en l'ordenació i sistematització d'un fons de peces (la major part procedents de la destrucció del monestir) auxiliat per les fitxes que el primer restaurador del cenobi, Eduard Toda havia redactat. En Francesc Sifre m'ajudà durant dos anys.

L'any 1964 entrà a formar part de la Junta del Museu Arxiu de Montblanc, com a secretari, l'any següent, amb motiu de la inauguració de la sala d'actes vàrem organitzar l'exposició «Art català contemporani», amb obres de Picasso, Miró, Tàpies, Clavé, etc. i una col·lecció d'escultures d'Apel·les Fenosa, gran amic d'Anton Andreu, aleshores vicepresident de l'entitat.

Anteriorment havíem treballat en l'organització i muntatge de l'exposició de dibuix actual amb obres de Dalí, Subirachs, Grau Garriga. Nosaltres dos hi aportàrem sengles obres

El 8 de maig de 1966 se celebrà a Montblanc la VIII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, organitzada pel Museu i amb participació nodrida de la intel·lectualitat catalana. En Sifre es lliurà en cos i ànima en muntar un acte reixit, i del seu esforç també en nasqué el volum que aplegava el contingut de les ponències presentades (tres sobre la Conca de Barberà).

Dos anys després -1968-, en ocasió del Congrés d'Arquitectura típica regional que se celebrà a Tarragona, Poblet i Montblanc, vàrem muntar a la sala

d'actes del Museu, una exposició gràfica de l'obra realitzada i en projecte al centre històric de Montblanc.

Els dies 5 i 6 de setembre de 1970, Montblanc ostentà el privilegi d'esdevenir el referent de la resistència cultural catalana, amb l'acollida i la programació que es féu amb motiu de la celebració ací, de les Festes Populars de Cultura Pompeu Fabra, dues persones foren decisives per l'èxit i el ressò d'aquells actes: Anton Andreu i Francesc Sifre, i Montblanc pogué assistir al recital d'un novell i ja reivindicatiu Lluís Llach, al Concert de la Coral Sant Jordi, a una multitudinària ballada de sardanes i, per damunt de tot, a l'acte acadèmic que tingué lloc a l'església de Sant Miquel.

L'aforament quedà desbordat i al recer de les seculars pedres, sota l'enteixinat s'escoltaren els més abrandats discursos de caràcter patriòtic, en defensa de la llengua i dels drets del poble català.

Per aquesta època ja havia passat a residir al que seria el seu domicili definitiu al carrer Major, 14, alhora que s'anava desvinculant de les activitats puntuals del Museu per dedicar-se amb més intensitat a la creació literària, que ja n'havia fet tast l'any 1966 amb la consecució d'un accèssit al premi poètic «Amadeu Ollé» per l'obra de caràcter social «Una escala d'aquestes que usen els manobres». L'any 1969, amb l'obra «La Vall i altres contes» guanyà el prestigiós premi de narrativa Joan Santamaria. Tot això li valgué figurar a l'antologia de la poesia social catalana.

Home amb una capacitat de treball inesgotable aprofità el parèntesi allunyat de l'activitat quotidiana del Museu per matricular-se a la delegació de Tarragona de la UB, i obtenir la llicenciatura de Filosofia i Lletres. Foren cinc



En un dels viatges de caràcter cultural del Museu es visitaren les pintures Rupestres del Cogul. Veiem Francesc Sifre assenyalat per un cercle blanc.



Amb la seva esposa, Maria Puig, en una visita que realitzaren per recórrer les rutes de l'art del Principat d'Andorra, itinerari que descriví en el seu quadern de notes i viatges, que resta inèdit.

anys de rutina: de 8 a 3 a l'oficina de l'INP, dinar i amb seu *sis-cents* cap a Tarragona, dia sí i dia també, temps de «rucs de càrrega» com així coincidíem quan de tant en tant ens trobàvem. De l'art, res de res.

Un dia de l'any 1978, es presentà al museu per exposar una idea que feia temps barrinava, com així ens digué: la creació d'un Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, com ja tenien a ciutats com Reus, Valls, Vilafranca del Penedès, etc. Després de múltiples gestions, i comptant en tot moment amb la inestimable col·laboració del Sr. Anton Andreu, la iniciativa esdevingué realitat, plasmada amb el primer *Aplec de Treballs* del Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, i actuant com a centre adherit a l'Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, depenent de la Diputació de Tarragona. Aquest acte comptà amb la concurrència dels senyors Ramon Requesens, president del Museu; Josep Gomis, batlle de la Vila i Josep M. Sans Travé que presentà a l'insigne arqueòleg Joan Maluquer de Motes que dissertà sobre «Problemes de la protohistòria a la Conca de Barberà». Finalment, tancà l'acte el sotasignant d'aquest article





Francesc Sifre, secretari del nou creat Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, llegint els estatuts de l'entitat i fent una introducció general on posà de relleu els objectius del Centre d'Estudis



Aspecte que oferia la taula presidencial, a la sala d'actes del Museu, el dia de la presentació del Centre.

A la part superior, d'esquerra a dreta: Anton Andreu, vicepresident del Museu Arxiu, Josep Recasens Comas, historiador(?), Josep Gomis, Alcalde de Montblanc; Ramon Requesens, President del Museu; José Sáchez Real, historiador.

Al peu de l'escenari, d'esquerra a dreta: Francesc Sifre; Maties Solé, Josep M. Sans Travé, Joan Maluquer de Motes, P. Agustí Altisent, i Joan Fuguet.

invitant als presents a la col·laboració per tirar endavant l'obra recentment presentada

Aquest any 1978, fou una anyada atziaga pel Francesc, doncs, a finals d'any moria la seva esposa Maria Puig.

Amics i companys d'estudis i investigació onomàstica —Francesc Moreu Rey, Albert Manent, Ramon Amigó, Albert Fort Bufill, Artur Bladé i Desumvila, etc— es trobaren a Montblanc l'any 1979 per desenvolupar-hi el IV Col·loqui de la Societat d'Onomàstica de Catalunya.

Sense deixar l'exercici de redactor en cap de l'*Aplec de Treballs* li restava temps per aportar-hi articles d'investigació, així en el núm. 1 hi aparegué un exhaustiu treball d'investigació sobre les expressions gràfiques realitzades per presos durant la immediata postguerra a les parets de les cel·les de la presó de Montblanc. A «*psicografies in carcere*» s'analitzen les diverses conductes humanes en una mateixa situació, manifestes de manera molt bàsica en l'aspecte artístic, però que aporten un dens contingut en l'aspecte d'alliberament de passions i tensions. En el núm. 2 de la revista hi trobem l'article «Ramon Porté, poeta llibertari» on apareixia, a la primera part de l'article, una entrevista amb aquest sindicalista, lluitador per la justícia social, com ell mateix es definia. A la segona part hi trobem diverses poesies d'en Porté, sobre les quals Sifre en fa una anàlisi literària i social.

El 1981, transcoreguts tres anys de la seva dedicació intensa al Centre i a l'*Aplec* deixà el càrrec, no per manca d'interès sinó per la intromissió de persones que maldaren per fer del Centre d'Estudis una plataforma d'interessos particulars, situant-los pel damunt dels objectius fundacionals. Tot i aquesta sortida, no deixà d'escriure i investigar en diverses parcel·les de la literatura, la lingüística, la pedagogia, la història o la sociologia i a publicar des de l'any 1982, a la recentment apareguda revista montblanquina *Espitllera* a instàncies del seu gran amic, el director de la publicació, en Josep M. Carreras Vives.

L'any 1991, amb motiu de la seva jubilació laboral, aquest mateix amic li publicà el recull de poemes «No diguis pas adéu» i dos anys més tard l'editorial Sallida de Montblanc edità el recull de narracions de tipisme montblanquí «Fulls d'aquí. 1»

Des de la data de celebració a Montblanc del IV Col·loqui d'Onomàstica, restà vinculat a la Societat promotora d'aquests col·loquis, com a membre ajudant a les tasques d'investigació i treballs d'encàrrec puntuals, sense deixar, però, mai la seva gran obra d'onomàstica de Rojals (inèdit).

Recordant els dies de joia i joventut de quan ens vàrem conèixer no em puc sostreure de la idea que la vida està plena d'imponderables coincidències. Tu vares arribar a la vida vora el mar, de manera inconscient i el teu destí emprès a consciència et portà a viure en terres de muntanya que tantes vegades foren testimoni de la teva solitud. Al final, ambdós hem compartit una mateixa paradoxa, una casa, una cambra —on jo vaig néixer i tu hi vares morir—. Vida i mort, mort i vida, així, com tu dius, ha anat i anirà la cosa, amic Francesc.